



**Zaprosilo za preverjanje domnevnega neupoštevanja določb
prvega odstavka 11. člena Protokola o izvajanju Alpske konvencije
na področju varstva narave in urejanja krajine,**

**ki ga vlaga Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA)
kot opazovalka Alpske konference**

zaradi

**20 primerov spremembe
uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um
Miesbach*
v deželnem okrožju Miesbach (Nemčija)**

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA)

1. prosi Odbor za preverjanje, da skladno s točko 2.3 Mehanizma za preverjanje upoštevanja Alpske konvencije in njenih protokolov preveri domnevno neupoštevanje prvega odstavka 11. člena Protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju varstva narave in urejanja krajine (v nadaljnjem besedilu: Protokola o varstvu narave in urejanju krajine) s strani Zvezne republike Nemčije,

in

2. da v skladu s točko 2.6 Mehanizma za preverjanje upoštevanja Alpske konvencije in njenih protokolov predlaga ukrepe, s katerimi bo mogoče zagotoviti učinkovitejše upoštevanje obveznosti iz prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine.

Zaradi boljšega razumevanja problematike je v nadaljevanju najprej pojasnjen pravni okvir, v drugem delu pa sledi obravnava konkretnega primera.

I. Pravni okvir

11. člen Protokola o varstvu narave in urejanja krajine se v prvem odstavku z naslovom Zavarovana območja glasi, kot sledi:

(1) „Pogodbence se zavezujejo, da bodo ohranjale, urejale ter po potrebi razširjale obstoječa zavarovana območja v skladu z njihovo namembnostjo in po možnosti ustanovljale nova zavarovana območja. Sprejemale bodo vse ukrepe, potrebne za preprečevanje nastajanja škode ali uničevanja teh zavarovanih območij.“

Bavarsko deželno ministrstvo za okolje, zdravje in varstvo potrošnikov ter Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave in varnost reaktorjev izhajata iz neposredne uporabnosti prvega odstavka 11. člena Protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju varstva narave in urejanja krajine. V zvezi s prvim odstavkom 11. člena omenjenega protokola je v skupni publikaciji obeh ministrstev z naslovom *Alpska konvencija – vodnik za njeno uporabo. Pravni pogoji, usmeritve in predlogi za izvajanje Alpske konvencije in njenih protokolov v praksi s pravnega vidika* navedeno naslednje:

„NEPOSREDNA UPORABNOST

Opomba: Varstveni cilj iz prvega odstavka 11. člena vključujejo vse kategorije zavarovanih območij, npr. naravne rezervate, zavarovana krajinska območja, narodne parke, naravne parke in območja omrežja Natura 2000. Obveznost ‚ohranjanja‘ narave je treba razumeti v formalnem kakor tudi v materialnem pogledu. Zakonske spremembe ali spremembe podzakonskih predpisov (uredbe) ne smejo omogočati ukinitve zavarovanih območij; zavarovana območja je treba ‚ohranjati v skladu z njihovo namembnostjo‘, kar pomeni, da je nujno opustiti ukrepe, ki so v nasprotju z namenom zavarovanega območja. Tako zvezna kakor bavarska deželna zakonodaja poznata številne možnosti varovanja favne in flore v njihovih naravnih habitatih (in situ varstvene ukrepe)¹.

Z institutom neposredne uporabnosti 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine se strinjata tudi avstrijsko Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo ter avstrijska deželna konferenca strokovnjakov za varstvo narave².

¹ Gl. *Bavarsko deželno ministrstvo za okolje, zdravje in varstvo potrošnikov (izd.)*, Die Alpenkonvention – Leitfaden für ihre Anwendung. Rahmenbedingungen, Leitlinien und Vorschläge für die Praxis zur rechtlichen Umsetzung der Alpenkonvention und ihrer Durchführungsprotokolle, München, stanje: oktober 2007, str. 25 [http://www.bestellen.bayern.de/application/stmug_app000004?SID=524196809&ACTIONxSETVAL\(artdtl.htm_APGxNODENR:750,AARTxNR:stmugv_all_00014,USERxARTIKEL:suchergebnisse.htm\)=Z](http://www.bestellen.bayern.de/application/stmug_app000004?SID=524196809&ACTIONxSETVAL(artdtl.htm_APGxNODENR:750,AARTxNR:stmugv_all_00014,USERxARTIKEL:suchergebnisse.htm)=Z)

² Gl. Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo (izd.): Die Alpenkonvention: Handbuch für ihre Umsetzung – Rahmenbedingungen, Leitlinien und Vorschläge für die Praxis zur rechtlichen Umsetzung der Alpenkonvention und ihrer Durchführungsprotokolle, Dunaj 2007, str. 127

Prav tako potrjuje neposredno uporabnost 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine tudi strokovna literatura³.

O pojmu „zavarovano območje“

Ker v protokolih ni natančnejše definicije zavarovanega območja, se za pomen tega pojma uporablja zgornji citat Bavarskega deželnega ministrstva za okolje, zdravje in varstvo potrošnikov. Varstveni cilj iz prvega odstavka 11. člena torej vključuje zavarovana krajinska območja.

Izvajanje v Bavarskem zakonu o varstvu narave

Bavarski zakon o varstvu narave (*BayNatSchG*)⁴, ki je bil skladno s pravico zveznih nemških dežel do uveljavitve izjeme od koncepta zvezne pristojnosti iz druge točke tretjega odstavka 72. člena nemške ustave (*Grundgesetz*) kot zakon, ki pomeni odstopanje od Zveznega zakona o varstvu narave⁵ (*BNatSchG*), izdan za območje uporabe, ki ga pokriva ozemlje Zvezne dežele Bavarske, ne vsebuje določbe, ki bi ustrezala prvemu odstavku 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine. Prav tako norme, ki bi ustrezala določbi iz prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine, ne vsebuje Zvezni zakon o varstvu narave.

Skladno s prvim odstavkom 12. člena Bavarskega zakona o varstvu narave je uvedba varstvenega režima za posamezne dele narave in pokrajine po prvi, drugi, četrti, šesti in sedmi točki drugega odstavka 20. člena Zveznega zakona o varstvu narave predpisana z uredbo, če Bavarski zakon o varstvu narave ne določa drugače. Prva točka drugega odstavka 20. člena Zveznega zakona o varstvu narave tako omogoča zavarovanje dela narave in pokrajine z ustanovitvijo naravnega rezervata, druga točka z ustanovitvijo narodnega parka ali nacionalnega naravnega parka, četrta točka z ustanovitvijo zavarovanega krajinskega območja, šesta točka z razglasitvijo naravnega spomenika, sedma točka pa omogoča zavarovanje kot varovan del krajine. Za izdajo uredb, ki zadevajo zavarovana območja na ozemlju Zvezne dežele bavarske, veljajo v skladu z 51. členom Bavarskega zakona o varstvu narave naslednje pristojnosti:

Pristojni za ustanavljanje zavarovanih območij so:

- nacionalna vlada za izdajo uredb o ustanovitvi narodnih parkov po prvem odstavku 24. člena in nacionalnih naravnih spomenikov po četrtem odstavku 24. člena Zveznega zakona o varstvu narave,

³ Gl. Schumacher v: Alpenschutzkommission CIPRA Deutschland (izd.), Leitfadens zur Umsetzung der Bestimmungen der Alpenkonvention in Deutschland, Berlin 2008, str. 289 f.

⁴ Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur - BayNatSchG – z dne 23. februarja 2011, GVBl 2011, str. 82

⁵ Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege – BNatSchG – z dne 29. julija 2009, BGBl. I, str. 2542

- višji organi oblasti, pristojni za varstvo narave, za izdajo uredb o ustanovitvi naravnih rezervatov po 23. členu Zveznega zakon o varstvu narave,
- deželna okrožja in neodvisne občine za izdajo uredb o ustanovitvi zavarovanih krajinskih območij po 26. členu Zveznega zakon o varstvu narave.

Če z zakonom potrjeno zmanjšanje površine zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um Miesbach* v zadevnem primeru vzamemo kot primer, postane jasno, da je s spremembo ali celo odpravo take uredbe na podlagi Bavarskega zakona o varstvu narave možno v celoti ali deloma spremeniti ali ukiniti geografski obseg ali namen varovanja zavarovanega območja.

Kar zadeva odobritve razvoja gradbene dejavnosti na zavarovanih krajinskih območjih⁶ in varstvenih območjih v narodnih parkih, je možnost razveljavitve varstvene uredbe postala priznana pot do rešitve problema, ki jo je priporočalo nekdanje Bavarsko ministrstvo za razvoj podeželja in okoljska vprašanja. Na taki podlagi je namreč mogoče izdati dovoljenja za zazidalne načrte, potem ko je prišlo do razveljavitve ali spremembe varstvene uredbe. Za odobritev⁷ načrta rabe tal zadostuje, če organ, ki je pristojen po naravovarstveni zakonodaji, ponudi zavezujočo možnost spremembe ali ukinitve uredbe.

Tako torej ne obstaja pravna norma nacionalnega prava, ki bi se nanašala na območje veljavnosti Alpske konvencije in njenih protokolov znotraj Zvezne republike Nemčije in bi zavezovala k ohranjanju obstoječih zavarovanih območij v smislu njihovega namena zavarovanja in ustrezno določbam prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine.

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) meni, da zaradi stališča Bavarskega ustavnega sodišča, ki se sklicuje na sodno prakso Bavarskega upravnega sodišča, na podlagi katerega določbe iz prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine nimajo oz. naj ne bi imele neposrednega pravnega učinka, upoštevanje te določbe omenjenega protokola na območju uporabe Alpske konvencije na ozemlju Zvezne republike Nemčije ni zagotovljeno. Niti Bavarski zakon o varstvu narave niti Zvezni zakon o varstvu narave namreč ne vsebujeta enega ali več predpisov oz. norm, ki bi ohranjanje zavarovanih območij v skladu z njihovo namembnostjo oz. namenom zavarovanja zagotavljala ustrezno določbi prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine.

⁶ Gl. Simon/Busse v. Simon/Busse, Bayerische Bauordnung, Stand: 110. Dopolnjena izdaja 2012, „Bauliche Entwicklung in Landschaftsschutzgebieten und Schutzzonen von Naturparken“, priloga 109, kopija dopisa Bavarskega deželnega ministrstva za razvoj podeželje in okoljska vprašanja venakem besedilu z dne 7. oktobra 1983, št. 7444-821-36 691

⁷ Gl. Simon/Busse in: Simon/Busse, Bayerische Bauordnung, Stand: 110. Dopolnjena izdaja 2012, „Bauliche Entwicklung in Landschaftsschutzgebieten und Schutzzonen von Naturparken“, priloga 109, kopija dopisa Bavarskega deželnega ministrstva za razvoj podeželje in okoljska vprašanja venakem besedilu z dne 7. oktobra 1983, št. 7444-821-36 691

O pojmu „ohranjanje“ v smislu namena zavarovanja

Pomen uporabljenega pojma „ohranjanje“ Protokol o varstvu narave in urejanju krajine posebej ne definira, predpostavljati pa je mogoče, da je s tem mišljeno varovanje pred uničenjem ali spremembami. To lahko sklepamo iz drugega stavka v prvem odstavku, ki določa, da pogodbenice sprejmejo ustrezne ukrepe, da bi preprečile škodljive posledice ali uničevanje. Tako normirana obveznost vključuje aktivno ravnanje pogodbenic, saj je urejanje zavarovanega območja predpisano.

Z osredotočanjem na namen zavarovanja v 11. členu Protokola o varstvu narave in urejanju krajine postane jasno, da je treba zavarovana območja ohranjati ne le v smislu pravne kategorije (ohranjanje v formalnem smislu), temveč tudi zaradi njihove namenskosti (ohranjanje v materialnem smislu). To naj bi preprečilo stanje, ko bi obstoječa zavarovana območja formalno sicer obstajala, vsebinsko pa bi jim škodili ukrepi, ki so v nasprotju z njihovim varstvenim namenom.

Na podlagi sodbe Bavarskega ustavnega sodišča⁸ pri prvem odstavku 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine ni mogoče domnevati, da gre za absolutno obveznost ohranjanja oziroma absolutno prepoved poseganja v naravno okolje. Tako pravno mnenje upošteva tudi avstrijska pravna služba za vprašanja Alpske konvencije. Vsekakor naj bi se učinek 11. člena presojal tako na ravni uredbe (sprememba/razveljavitev uredbe o ustanovitvi zavarovanega območja) kakor tudi na ravni odločbe (izdaja/zavrnitev naravovarstvenega dovoljenja).

Prvi odstavek 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine na ravni uredbe

Zavarovana krajinska območja⁹ so v Nemčiji pravno zavezujoče označena območja, na katerih se po prvem odstavku 26. člena Zveznega zakona o varstvu narave nujno določi „poseben način zavarovanja narave in pokrajine

1. zaradi ohranjanja, razvoja ali ponovne vzpostavitve zmogljivosti in učinkovitosti naravnega ravnovesja ali sposobnosti naravne obnovitve ter trajnostne rabe naravnih dobrin,
2. zaradi pestrosti, svojskosti in lepote ali posebnega kulturnozgodovinskega pomena pokrajine ali

zaradi posebnega pomena, ki ga ima to območje za namene rekreativne dejavnosti“.

Glede na naravne rezervate gre pri tej kategoriji praviloma za obsežnejša območja z manjšimi omejitvami rabe. Namen, ki jo ima prepoved spreminjanja¹⁰, je v ohranitvi

⁸ Gl. teze iz odločbe Bavarskega ustavnega sodišča z dne 13. septembra 2012, št. Vf. 16-VII-11, <http://www.bayern.verfassungsgerichtshof.de/>, izbrane odločbe

⁹ Zvezni urad za varstvo narave: http://www.bfn.de/0308_lsg.html

¹⁰ Zvezni urad za varstvo narave: http://www.bfn.de/0308_lsg.html

„značaja“ takega območja. Izvajanje kmetijske in gozdarske dejavnosti je potemtakem mogoče omejiti, če ta spreminja značaj območja ali je v nasprotju z namenom zavarovanja.

Zaradi prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine organ, ki ima zakonsko pooblastilo za odločanje o spreminjanju uredbe, pri tem nima povsem prostih rok. Vsaka sprememba, ki je posledica nove uredbe, mora biti objektivno upravičena in sorazmerna. Uredbodajalec je dolžan pojasniti, kateri so razlogi, zaradi katerih ima javni interes prednost pred prvotnim namenom zavarovanja. Pri tem je treba izhajati iz dejstva, da prvi odstavek 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine določa ohranjanje obstoječih zavarovanih območij, ki presega načela in varstvene cilje, kot so opredeljeni v naravovarstveni zakonodaji. Zato je sprememba zavarovanega območja, ki nasprotuje namenu njegovega zavarovanja, zakonita le, če obstajajo pomembnejši drugi javni interesi. Temu ustrezno morajo naravovarstveni organi, ko gre za spreminjanje uredbe o ustanovitvi zavarovanega območja, naravovarstveno strokovne interese presojati z ustrezno večjo težo.

Tako stališče podpira prvi odstavek v 10. členu Protokola o varstvu narave in urejanju krajine (temeljno varstvo): „...*Poleg tega sprejmejo pogodbenice vse potrebne ukrepe za ohranjanje in po potrebi za ponovno vzpostavitev posebnih naravnih in sonaravnih strukturnih prvin krajine, biotopov, ekosistemov in tradicionalne kulturne krajine.*“

Prvi odstavek 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine ima zato pri presoji naravovarstvenih interesov posebno vlogo¹¹. Šteti ga je treba kot bistvenega pri odločitvi za ohranjanje zavarovanih območij, kar pomeni, da morajo drugi javni interesi imeti posebno dimenzijo (npr. nujnost varovanja človeških življenj ali materialnih dobrin), če želijo prevladati nad naravovarstvenimi strokovnimi interesi.

II. Konkreten primer: 20 primerov spremembe uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um Miesbach* (deželno okrožje *Miesbach*)

Uvodna opomba: deželno okrožje Miesbach (Zgornja Bavarska, Nemčija)

Deželno okrožje Miesbach leži v celoti na območju veljavnosti Alpske konvencije. Deželno okrožje Miesbach je edino alpsko okrožje na Bavarskem, ki ne premore zavarovanega območja večje/izjemne vrednosti, kot je npr. naravni rezervat. Tudi območja izjemne okoljske vrednosti v deželnem okrožju, npr. pokrajina na območju gore Rotwand – v mednarodnem pogledu znana kot pomembno območje biotske raznovrstnosti, so del evropskega zavarovanega območja iz habitatne direktive, pogorje Mangfallgebirge pa ima kot območje, pomembno za Skupnost (oznaka OPS: 8336-371 in 8336-471), od leta 1987

¹¹ Prim. stališče pravne službe za vprašanja Alpske konvencije pri CIPRI Avstrija o zmanjšanju površine zavarovanega krajinskega območja Salzburg – jug z dne 25. 11. 2009.

dalje le status zavarovanega krajinskega območja. Spremembe zavarovanih krajinskih območij lahko z navadno večino dosežejo organi deželnega okrožja in samostojne občine. Vključevanje višjih organov, pristojnih za varstvo narave, ali posvetovanje z njimi ni potrebno.

Zgodovinski razvoj območja *Miesbacher Egartenlandschaft*

Pojem *Egartenlandschaft* izhaja iz zgodovinskega travnega gospodarstva. Območje *Miesbacher Egartenlandschaft*, tudi *Miesbacher Haglandschaft*¹² (nem. *Hag, Hecke* = živa meja, živica), so kot obsežno pentljasto mrežo izoblikovala raztresena naselja, ki so nekdanje zelo zaznamovala ta prostor – žive meje namreč sledijo starim razmejitvam zemljišč med posameznimi kmečkimi domovi in drugimi stavbami. Za žive meje, v katerih uspevajo drevesne vrste, je na območju Miesbacha značilna dvostopničasta zgradba srednjega gozda, ki se je verjetno razvila zaradi potreb po travnem gospodarstvu. Zgodovina nastanka območja *Miesbacher Haglandschaft* je povezana z delovanjem samostana Tegernsee, vendar ni dokončno pojasnjena. Povezava med gospodarjenjem z neobdelanimi kmetijskimi zemljišči (prahami) in pokrajino, prepreženo z živo mejo, se zdi zato prepričljiva: kmetijska zemljišča, ki so se uporabljala kot pašniki ali njive, so strnjena drugo ob drugem, zato je bilo treba z učinkovito razmejitvijo preprečiti, da bi pašna živina zašla na njivske površine.



Zavarovano krajinsko območje *Miesbacher Egartenlandschaft*¹³ (foto: LRA Miesbach)

Uvedba varstvenega režima za območje *Miesbacher Egartenlandschaft*

V 19. in 20. stoletju se z izredno hitrim izginjanjem sestojev poljske drevnine zaradi mehanizacije kmetijstva niso soočali le na Bavarskem. Da bi preprečili tak razvojni trend, je bila 28. oktobra 1955 v Uradnem listu Deželnega okrožja Miesbach objavljena uredba o izvajanju varstvenega režima za območje *Miesbacher Egartenlandschaft*. Iz tega

¹² Bavarski deželni urad za okolje:

http://www.lfu.bayern.de/natur/kulturlandschaft/entwurf_gliederung/doc/56_toelz_miesbacher_oberland.pdf

¹³ Bavarski deželni inštitut za gozdove in gozdarstvo, med drugim:

http://www.waldwissen.net/technik/land_raum/lwf_haglandschaft/index_DE

obsežnega območja so bila izvzeta občinska zemljišča. Skladno s 3. členom omenjenega predpisa spremembe, ki bi škodljivo vplivale na podobo pokrajine ali narave, znotraj zavarovanega območja niso bile dovoljene. Definicija konkretnega varstvenega cilja takrat ni bila nekaj običajnega. Cilji so se zato ravnali po ciljih, kot jih je določila zvezna zakonodaja (gl. zgoraj). Izhajati pa moramo iz dejstva, da so si pristojni organi deželnega okrožja leta 1955 za cilj postavili ravno ohraniti posebni značaj, ki ga ima območje *Miesbacher Egartenlandschaft* – preudarno in daljnovidno ravnanje takratne oblasti naj bi preprečilo prekomerno pozidavo tega območja. V sosednjem deželnem okrožju Bad Tölz Wolfratshausen so, denimo, širši deli površine prvotne pokrajine z živo mejo že izginili ali se skrčili in se ohranili le še fragmentarno, kot nekakšni otočki žive narave, saj možnost zavarovanja kulturne pokrajine na podlagi uredbe ne obstaja (zavarovano krajinsko območje – LSG ali naravni rezervat –NSG)¹⁴.

Spremembe uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja

Od 6. 12. 1989 dalje je bila uredba o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um Miesbach* spremenjena dvajsetkrat (20). Za izdajo in spreminjanje zavarovanih krajinskih območij so pristojna deželna okrožja oziroma neodvisna mesta. Površina zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um Miesbach* je prvotno znašala 10.396 ha, od katerih je bilo nato izvzetih 89,2 ha, tako da se to območje danes razprostira na površini 10.307 ha. Pri tem nekatera zemljišča niso upoštevana, npr. gradnja okoli 85 ha velikega golfišča, za katero je bilo izdano dovoljenje, ne da bi bilo treba za to spremeniti uredbo. Dovoljenje je bilo izdano le za manjše gradbene objekte po 67. Členu Zveznega zakona o varstvu narave

Kartografska podlaga za spremembe uredbe je karta z mejami zavarovanih območij (v merilu 1: 25.000), ki je bila uradno izdelana 26. 10. 1979 in bi morala biti kot arhivsko gradivo shranjena v pristojnem organu občine Miesbach (*Landratsamt*). A edina zavezujoča originalna karta razmejitve zavarovanega krajinskega območja Deželnega okrožja Miesbach ni na voljo. Na zahtevo društva, da mu pristojni organ v Miesbachu (*Landratsamt*) predloži omejeni dokument, je bilo januarja 2013 potrjeno, da te karte „trenutno“ in vsaj že od 2012 dalje ni mogoče najti in da je tudi do začetka leta 2014 ne bo mogoče najti. Pregledne karte zavarovanega krajinskega območja v digitalni obliki, ki so na voljo na spletni strani LfU, pa niso zanesljiv dokaz za razmejitev zemljišč oz. zavarovanih krajinskih območij.

Bavarsko ustavno sodišče je 13. septembra 2012, št. Vf. 16-VII-11, sprejelo odločitev v zadevi, v okviru katere je bilo treba v več uredbah preveriti, katera zemljišča so bila izvzeta iz zavarovanega krajinskega območja *Egartenlandschaft um Miesbach*. Sodišče je ugotovilo, da bi lahko zaradi številnih posameznih posegov v zavarovano krajinsko območje brez usklajenega načrtovanja obstajala nevarnost postopnega zmanjševanja površine tega

¹⁴ Prim. odprto pismo članom sveta Deželnega okrožja Miesbach z dne 13. 10. 2011 skupine okrožja Miesbach pri Zvezi za varstvo narave na Bavarskem, skupina okrožja Miesbach LBV, društva za varstvo gorskega sveta sekcij Schliersee in Miesbach pri Nemški planinski zvezi (DAV).

območja, vendar pa se glede na velikost preostalega zavarovanega območja zdi, da še ni prekoračena meja, ko doseganje varstvenega cilja oz. namena, kot ga določa ustanovitveni akt, ni več možno¹⁵.

Kumulativni učinek

Pri odločitvah v zvezi s spremembo uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja je pristojni organ (*Landratsamt*) obravnaval posamezen primer, ne pa tudi vseh 20 primerov. Kumulativni učinek teh 20 primerov poseganja v zavarovano območje ni bil analiziran. Zlasti pa uredbodajalec ni pojasnil, kateri so bili razlogi za izvedbo posegov, da je javni interes lahko prevladal nad prvotnim namenom zavarovanja (npr. zavarovanje življenja ljudi in materialnih dobrin). Nič tudi ni bilo storjeno za odpravo nevarnosti, da obstoječe zavarovano krajinsko območje sicer formalno obstaja še naprej, vsebinsko pa ga spodkopavajo ukrepi, ki so v nasprotju z namenom njegovega zavarovanja. V okviru spremembe uredbe bi bilo treba preveriti, katere so tiste mejne vrednosti, od katerih dalje ni več mogoče zagotoviti namena zavarovanja v smislu prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine (...*ukrepe, potrebne za preprečevanje nastajanja škode ali uničevanje teh zavarovanih območij*).

Spremembe uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja (LSG) od leta 1989 dalje

<u>Sprememba</u>	<u>Datum</u>	<u>Površina v ha</u>	<u>Oznaka</u>
<u>1</u>	<u>6. 12. 1989</u>	<u>2,72</u>	<u>Gmund, Gewerbegebiet Moosrain</u>
<u>2</u>	<u>25.01.1994</u>	<u>12,00</u>	<u>Hausham, Kreiskrankenhaus</u>
<u>3</u>	<u>30.07.1997</u>	<u>1,06</u>	<u>Miesbach, Bergham (Wohngebiet)</u>
<u>4</u>	<u>1. 8. 1997</u>	<u>11,65</u>	<u>Miesbach, poslovno-obrtna cona sever</u>
<u>5</u>	<u>19. 3. 1999</u>	<u>3,92</u>	<u>Gmund, poslovno-obrtna cona Festenbach</u>
<u>6</u>	<u>25. 3. 1999</u>	<u>2,00</u>	<u>Miesbach, poslovno-obrtna cona vzhod</u>
<u>7</u>	<u>4. 4. 2000</u>	<u>1,33</u>	<u>Miesbach, poslovno-obrtna cona sever</u>
<u>8</u>	<u>5. 4. 2001</u>	<u>1,20</u>	<u>Miesbach, Bergham, stanovanjsko območje</u>
<u>9</u>	<u>30. 7. 2003</u>	<u>1,64</u>	<u>Warngau, Wall-Hummelsberg, stanovanjsko območje</u>
<u>10</u>	<u>8. 12. 2005</u>	<u>3,80</u>	<u>Waakirchen, Oberkammerloh, poslovno-obrtna cona</u>
<u>11</u>		<u>1,03</u>	<u>Miesbach, predlog umaknjen</u>
<u>12</u>	<u>20. 7. 2006</u>	<u>3,00</u>	<u>Miesbach, Kreuzberg, stanovanjsko območje</u>
<u>13</u>	<u>5. 12. 2006</u>	<u>0,43</u>	<u>Hausham, Brentenstraße, socialnoterapevtski center</u>
<u>14</u>		<u>8,20</u>	<u>Waakirchen-Krottenthal, poslovno-obrtna cona</u>
<u>15</u>	<u>5. 8. 2008</u>	<u>9,55</u>	<u>Gmund, poslovno-obrtna cona Kreuzstraße</u>
<u>16</u>	<u>5. 8. 2008</u>	<u>0,6</u>	<u>Miesbach, Harzberg, zemljišče za gradnjo stavb</u>
<u>17</u>	<u>5. 8. 2008</u>	<u>11,00</u>	<u>Miesbach, poslovno-obrtna cona sever</u>

¹⁵ Gl. teze, navedene v odločbi Bavarskega ustavnega sodišča z dne 13. septembra 2012, št. Vf. 16-VII-11: <http://www.bayern.verfassungsgerichtshof.de/> – izbrane odločbe

<u>18</u>	<u>18. 7. 2012</u>	<u>3,5</u>	<u>Miesbach, Združenje rejcev govedi lisaste pasme</u>
<u>19</u>	<u>25. 10. 2011</u>	<u>1,3</u>	<u>Wargau, Schrädlerwiese in Wal, stanovanjsko območje</u>
<u>20</u>	<u>25. 10. 2011</u>	<u>10,3</u>	<u>Waakrichen, Golfhotel Landsmed Steineberg</u>
<u>21</u>	<u>5. 2013</u>	<u>85</u>	<u>Piesenkam, golfišče, brez spremembe uredbe o ustanovitvi zav. kraj. obm., izjemno dovoljenje po 67. členu Zveznega zakona o varovanju narave</u>
		<u>175,23</u>	

Kot kažejo izkušnje zadnjih let, se zavarovana krajinska območja na Bavarskem, katerih lokacija je v neposredni bližini urbanih naselij, pogosto spreminjajo v zazidljiva območja. V posameznem primeru, kot je npr. širitev bolnišnice ali zaokroževanju obstoječih zazidljivih zemljišč, so takemu postopanju naklonjena tudi naravovarstvena združenja. Med 20 primeri za izjemno odobritev odstopanja od pravil, ki veljajo za zavarovano krajinsko območje Egarten, so zlasti trije taki, ki jih z vidika uporabe prvega odstavka 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine ni mogoče sprejeti.

- 18. sprememba uredbe, premestitev Združenja rejcev govedi lisaste pasme: gre za veliko halo, ki se uporablja za dražbe živine. Alpska konvencija v postopku ni bila upoštevana. Višjega javnega interesa ni.
- 20. sprememba uredbe: kompleks Landsmed, Steinberg: gre za velik hotelski kompleks s pripadajočim golfiščem. Določbe Alpske konvencije v presoji niso bile upoštewane. Pri gradnji hotela z golfiščem ne gre za objekt, ki je višjega javnega interesa, kar bi bilo, denimo, varovanje človeških življenj ali materialnih dobrin. Ohranitev zavarovanega območja bi morala biti ocenjena kot pomembnejša, sprememba zavarovanega krajinskega območja Egarten pa bi morala biti zavrnjena. Morali bi prevladovati naravovarstveni interesi. Po določbi 3. člena uredbe o ustanovitvi zavarovanega krajinskega območja znotraj takega območja ne sme priti do sprememb, ki negativno vplivajo na podobo pokrajine ali škodujejo naravi. Golfišče ne ustreza ciljem zavarovanega krajinskega območja, ki so zakonsko določeni na zvezni ravni. Po prvem odstavku 26. člena Zveznega zakona o varstvu narave je zavarovano krajinsko območje tisto območje, „ki je potrebno:
 1. zaradi ohranjanja, razvoja ali ponovne vzpostavitve zmogljivosti in učinkovitosti naravnega ravnovesja ali sposobnosti naravne obnovitve ter trajnostne rabe naravnih dobrin,
 2. zaradi pestrosti, svojskosti in lepote ali posebnega kulturnozgodovinskega pomena pokrajine ali
 3. zaradi posebnega pomena, ki ga ima tako območje za namene rekreativne dejavnosti“.

Tukaj je očitno, da gre za nasprotje prvemu odstavku 11. člena Protokola o varstvu narave.

- Golfišče Piesenberg: obsega površino okoli 85 ha. Njegova izgradnja je bila dovoljena brez sprememb uredbe o ustanovitvi krajinskega zavarovanega območja Egarten! Za manjše objekte je bilo izdano izjemno dovoljenje samo na podlagi 67. člena Zveznega zakona o varstvu narave. Presoja, ki bi upoštevala določbe Alpske konvencije, ni bila opravljena. Gre za zelo jasno kršitev namena krajinskega zavarovanega območja kot varovane dobrine. Skladno z določbami 3. člena uredbe o ustanovitvi krajinskega zavarovanega območja znotraj zavarovanega območja ne sme priti do sprememb, ki negativno vplivajo na podobo pokrajine ali škodujejo naravi. Golfišče ne ustreza ciljem zavarovanega krajinskega območja, ki so zakonsko določeni na zvezni ravni. Po prvem odstavku 26. člena Zveznega zakona o varstvu narave je zavarovano krajinsko območje tisto območje, „ki je potrebno:

1. zaradi ohranjanja, razvoja ali ponovne vzpostavitve zmogljivosti in učinkovitosti naravnega ravnovesja ali sposobnosti naravne obnovitve ter trajnostne rabe naravnih dobrin,

2. zaradi pestrosti, svojskosti in lepote ali posebnega kulturnozgodovinskega pomena pokrajine ali

3. zaradi posebnega pomena, ki ga ima to območje za namene rekreativne dejavnosti“.

Prvi odstavek 11. člena Protokola o varstvu narave in urejanju krajine ni bil uporabljen neposredno, niti posredno.